

SZÖLLŐSY ANDRÁS 105

(bmc.hu)

(Szászváros, 1921. február 27. – Budapest, 2007. december 6.) Kossuth- és Széchenyi-díjas zeneszerző, zenetudós.

I.

Szöllősy András Erdélyben, a magyar-német-román kultúrájú Szászvárosban született 1921. február 27-én. Családja 1926-ban Kolozsvárra költözött. Itt tanult később zenét Csipkés Ilonánál, és itt érettségizett a Református Kollégiumban. 1939-ben Budapestre költözött. Zeneszerzést tanult a Zeneakadémián Kodálytól, rövid ideig Siklós Albertnél, végül Viski Jánosnál; majd 1947-48-ban a Római Santa Cecilia Akadémián Goffredo Petrassi mesterosztályába járt. Művészi tanulmányaival párhuzamosan magyar-francia szakos Eötvöskollégistaként bölcsészdoktori címet szerzett a Pázmány Péter Tudományegyetemen.

1939 és 1998 között félszáz esszé, tanulmányt publikált, könyvet írt Kodályról és Honeggerről, kiadta Bartók és Kodály írásait, készített egy átfogó Bartókbibliográfiát és 1956-ban megjelentette Bartók műveinek első átfogó jegyzékét. A Bartók művei melletti un. „Sz.” szám erre hivatkozik.

Saját zenei nyelvére aránylag későn talált rá, igényessége, kérlelhetetlen minőség-érzéke biztosan közrejátszott abban, hogy a 16 vonósra írt 1968-as III. Concerto előtti időkből alig tartott meg művet. Szöllősy a III. Concertóval az UNESCO 1970-es Nemzetközi Rosztrumán elnyerte az Év Zeneszerzője címet, ismertté vált mindenütt, és a következő két évtizedben sorra mutatták be az

életmű egyik súlypontját képviselő zenekari műveket, a kórusokat, a szóló és kamaraműveket; nem egyet közülük európai vagy amerikai megrendelő felkérésére. A kamaraegyüttesekre írt megrendítő késői darabok – az Elegia, a Máté Ákos emlékére írt Passacaglia és a Kroó György-émlékdarab: az Addio –, csakúgy, mint az egyetlen zongoradarab: a Paesaggio con morti [Tájkép halottakkal] alkotják az életmű másik, letisztult pillérét.

Számszerűen kicsi ez az életmű; Szöllősy igényességét szokták azzal jellemezni, hogy ő csakis a jó műveit írta meg. (Ugyanakkor ezek – a „maradandók” – mellett 1954 és 1977 között több mint hatvan kitűnő film-, színpadi és rádiójáték-zene is elkészült a zeneszerző műhelyében.)

Szöllősy 1950-től nyugdíjba vonulásáig zenetörténet és zeneelmélet tanárként működött a budapesti Zeneakadémián. 1971-ben Erkel Ferenc-díjat, 1985-ben Kossuth-díjat, 1986-ban Bartók–Pásztory-díjat kapott. 1987-ben a francia állam a Becsületrend parancsnoki fokozatával tüntette ki.

2007. december 7-én halt meg Budapesten.

(<https://www.umpemb.com/hu-HU/Composers/S/Szollusy-Andras.aspx>)

II. UTOLSÓ LEVÉL SZÖLLŐSY ANDRÁSHOZ¹

Drága Bandi Bácsi!

Annyi mindenről beszélhetnék, hogy mit is köszönhetek Neked, de csak elcsendesedem, szinte elnémulok. Barátságodat későn kaphattam meg. Születésnap koncerted után, 75 éves korodban ismerhettelek meg személyesen. Beszélgetéseink, életbölcseiséged, a művészetről való hitvallásod felejthetetlenek maradnak. Derű, szeretet, szarkasztikus humor, finomság – időnként keserűség – jellemezte szavaidat. Állandóan egyetlen mércével mértél. Úgy tudtad a világ dolgait, hogy közben a lakásodat nagyon régóta nem hagyhattad el. Zavarba ejtően, naprakészen tudtál mindent, aggódtál zenei életünk állapotáért. Egy Jeney-bemutató kapcsán, nyilvánosan talán utoljára, felemelted szavad. Akkor is éreztem rövid írásod súlyát, nagy erejét! Darabjaidat játszva és hallgatva mindig ugyanazt az eufórikus hatást éltem át.

---

¹ Muzsika 2008/2.

Meséltem Neked, ismeretlenül megkeresett egy német zenekedvelő - nem hivatásos zenészt, és begyűjtötte az összes fellelhető felvételt a darabjaidból...

Látom gesztusodat, cigarettával a kezekben háritod el szerényen személyed nagyságát és fontosságát. Pedig tudom, nagy Mester és Ember élt közöttünk, és egy korszak ismét fájdalmasan lezárult az életemben, életünkben. A Tre pezzi fuvolaszólama legvégére azt mondtad, olyan könnyedséggel és halkán játszom, mint egy pillangó szárnyának suhogása. Ezt a békességet kívánom Neked, nagynagy szomorúsággal.

[Tre pezzi per flauto e pianoforte I. \(2:50\)](#)

[Tre pezzi per flauto e pianoforte II. \(2:12\)](#)

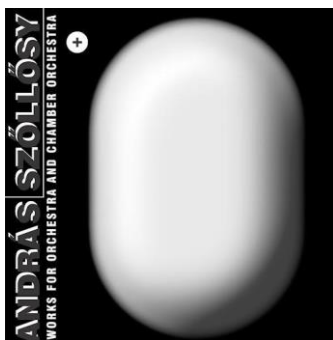
[Tre pezzi per flauto e pianoforte III. \(4:13\)](#)

© 1976 HUNGAROTON RECORDS LTD.

2007 karácsonyán

Gyöngyössy Zoltán

III.
TIHANYI LÁSZLÓ
AKI CSAK A JÓ MŰVEIT ÍRTA MEG
SZÖLLŐSY ANDRÁS SZERZŐI LEMEZE
Művek zenekarra és kamarazenekarra,²

[Musica per Orchestra \(16:40\)](#)

[Sonorità \(10:42\)](#)

[Musica concertante: I. Quasi Sonata \(7:53\)](#)

[Musica concertante: II. Quasi Epilogo \(6:34\)](#)

[Musica concertante: Elegia \(11:40\)](#)

© BMC Records 2003

---

² Muzsika 2004/2. (Kottaképekkel és hangfelvételekkel illusztrált újra közlés.)

A Budapest Music Center Records új CD lemezén *Szöllősy András* nagyzenekaron és kamarazenekaron megszólaló két-két műve hallható. Elöljáróban rögtön le kell szögezni: a kiadó kortárs zenei sorozata minden bizonnyal értékes és fontos dokumentummal gazdagodott. A lemez nem csupán tisztelgés az új magyar zene egyik „nagy öregje” előtt, hanem olyan színvonalú és jelentőségű művekkel ismerteti meg a hallgatót, amelyek a világ bármely más országában – ahol a nemzeti zene is része a nemzeti zenei életnek – a vezető zenekarok repertoárjának szerves részét képeznék. Nálunk eddig semmilyen rendszer-, kormány-, kurzus-, menedzsment- vagy vezetőváltás nem tudta előidézni a zenei életben azt a szemléletváltozást, amely lehetővé tenné, hogy a közönség akár csak a legjelentősebb hazai mesterek életművének legfontosabb részével is rendszeresen találkozhatson a hangversenytermekben, így jóformán kizárólag a lemezfelvételek biztosítanak hozzáférési lehetőséget ehhez a repertoárhoz.

Pedig aki meghallgatja ezt a négy kompozíciót, meggyőződhet róla, hogy Szöllősy azon kevés magyar zeneszerzők egyike, aki anyanyelvi szinten beszél a zenekari nyelvet, nem véletlen, hogy máig gyarapodó életművének ezek a művek alkotják központi vonulatát. Ő annak ellenére parexcellence zenekari szerző, hogy első megközelítésben ennek két tényező is ellentmondani látszik. Az első az a tudatos döntés, amellyel – úgy tűnik, egyszer s mindenkorra – lemondott az ütőhangszerek használatáról. (Egy régebbi interjúkötetben ezt a '70-es évek európai avantgárd zenéjében eluralkodott divattól való tudatos elhatárolódással magyarázta. Ekkortájt jelentkeztek azok a második és harmadik vonalbeli divatos zeneszerzők, akiknél a „drámai hatás” kizárólagos eszköze a minél nagyobb létszámú ütőhangszeres csoport folyamatos „foglalkoztatása” volt.) Valószínűleg példa nélküli, hogy jelentős mai zeneszerző úgy tud jelentős zenekari műveket létrehozni, hogy azokból éppen a talán legjellemzőbb hangszercsoport, az ütőhangszereké hiányzik. (Ehhez a mondathoz retorikailag hozzátartozna: „anélkül, hogy a mű, illetve a hangzás ezt megsínylené”. Azonban nem hallgathatom el, hogy ebben – a művek iránti minden tiszteletem, szeretetem és lelkesedésem ellenére – nem vagyok egészen biztos. Talán vannak a daraboknak olyan pillanatai, ahol az átgondolt és ökonomikus ütőhangszerhasználat jól szolgálhatná a formát és a dramaturgiát anélkül, hogy hatásvadász vagy ízléstelen lenne. Mindenesetre tény, hogy Szöllősy zenekari nyelve az ütők nélkül is maradéktalanul képes a zenei tartalom közlésére, és ez bizony hangszerelési bravúr. A másik tényező – a lemezen kamarazenekaron

megszólaló művek esetében – a vívódás a kamarazenekari (azaz megsokszorozott vonósszólamokkal operáló), illetve az „ensemble” (azaz minden szólamot –így a vonósokat is – szólistára bízó) hangzás illetékessége között. Valószínűleg az az igazság, hogy Szőllősy szinte minden műve magán viseli annak nyomát, hogy szerzőjük alapvetően zenekari hangzásokban gondolkodik. (Magam többször vezényeltem ezeket a darabokat, néhányat mindkét verzióban, és én sem vállalnám a döntést egyik vagy másik megszólalási forma kizárólagossága mellett. Sőt inkább erénynek érzem, hogy mindkét mód lehetőséget ad a mű teljes értékű megszólaltatására, noha a hangzásban mindkét esetben értelemszerűen máshová kerülnek a dominanciák. Csak egy példa: az Elégia egyik fontos dramaturgiai pontján megszólaló dallam más hatást kelt, ha a kűrthöz egyetlen szóló nagybögő társul, mint amikor a vonószekari basszus szólam teszi ugyanezt.)

A lemezen a *Musica per orchestra* (1972) és a *Sonoritá* (1974) a BBC Szimfonikus Zenekara tolmácsolásában hallható, Eötvös Péter vezényletével, a *Musica concertante* (1973) és az *Elégia* (1993) előadói a *Weiner-Szász Kamaraszimfonikusok* (a lemezborítón *Budapest Chamber Orchestra* néven), a karmester *Wilhelm András*. A művek válogatásában mindenképp szemet szúr, hogy az egymás szomszédságában keletkezett első három opus mellé egy húsz évvel később keletkezett negyedik társul. Nos, bizonyára „szemet szúr”, de nem „szúr fület”. Szőllősy rendkívül homogén, hosszasan és gondosan kiérlelt zenei nyelvének ékesszóló bizonyítéka, hogy a műveivel most először találkozó hallgató – feltéve, hogy a mellékelt információkat nem ismerve csak a zenét hallgatja – talán nem is hallja meg rögtön azt az időbeli távolságot, amit az életműben ez a húsz év jelent. (Később persze már könnyebb meghallani a formai-dramaturgiai gondolkodásnak azt az öregkori letisztulását, valamint a hangzásnak azt az áttetszővé válását, ami az Elégiában tetten érhető.) A művekről egyébként szinte illetlenség bármit is írni. Ha azt írom: biztos formaérzék, csalhatatlan ízlés, a drámai és a lírai kifejezésmód ideális aránya és egyformán magas színvonala, a tökéletes mesterségbeli tudás vagy a választott nyelv következetes csiszolása a végsőkig – még mindig reménytelenül messze járok attól, amit írnom kellene. Szőllősy András műveiben olyasmivel találkozhatunk, amit a fiatalabb pályatárs csak csodálhat, irigyelhet, és ami arra kell ösztönözze, hogy legalább megpróbálja megközelíteni. Valaki egyszer azt mondta: Szőllősy egyik legnagyobb erénye, hogy csak a jó műveit írta meg. Ehhez a telitalálathoz egy alkalommal azt tettem hozzá: volt lelki ereje, morális tartása, bízott annyira magában és a tehetségében, hogy tudott hallgatni olyankor, amikor a megszólalás – külső vagy belső okokból, esetleg mindkét

okból – nem volt aktuális. Többek között ez is hitelesíti minden megszólalását. A kiadó részéről kétségtelenül némi bátorság kellett ahhoz, hogy a két zenekart ugyanarra a lemezre szerkessze. Eötvös Péter egyszer azt mondta nekem: „a BBC olyan zenekar, amelyik koncertszínponton blattál”. Gyanítom, hogy ezeket a felvételeket még némi próba is megelőzte, mindenestre újra megcsodálhatjuk a zenekari hangzás – magyar viszonylatban legalábbis egyelőre utolérhetetlennek tűnő minőségét, tökéletes kiegyenlítetttségét. A formálás arányossága, a feszültségek és oldódások precíz programozása és kivitelezése, az effektusok ízléses és stílusos megformálása már bizonyára a karmestert is dicséri. Ha valaki mindenáron valami negatívumot keres a két előadásban, talán éppen a profizmus – no és a két ország teljesen eltérő zenei hagyománya – számlájára írhatja a valóban bensőséges, személyes hang időnként tapasztalható hiányát. A Weiner-Szász Kamaraszimfonikusok interpretációinak viszont éppen ez utóbbira, a személyességre való nagyfokú törekvés a legszimpatikusabb vonása.

Wilheim András legalább olyan bensőséges viszonyban áll Szöllősy zenéjével, mint Eötvös, a tempók, karakterek mind a helyükön vannak, intelligens a formálás. A zenei kifejezés, közlés terén azonban már időnként szükség lehet a hallgató jóindulatú képzelőerejére, hogy áthidalja a hangképzés olykor észlelhető tökéletlenségéből származó kompromisszumokat. Különösen a vonóshangzás terén nincs a két zenekar „azonos súlycsoportban”, de a fúvós hangszerek némelyikénél is előfordulnak olyan szólórészek, amelyek esetében a bátortalanság és önállótlanág valószínűleg a – részben a stílusbeli szokatlanság és a gyakori szólófeladatok hiányából is adódó – hangképzési korlátok számlájára írható. Ennek ellenére minden tiszteletet megérdemel az a fiatal kamarazenekar, amelyik rendszeresen szólaltat meg kortárs műveket is, ráadásul úgy, hogy nélkülözi mindazt a rendezett háttérrel (természetesen az anyagiakat is beleértve), amely nem csak a BBC-nek, de számos magyar zenekarnak is rendelkezésére áll. (Ismétlem: ha nem a BBC hangzásával kellene összevetni, bizonyára még több dicséret jutna a Weiner-Szász Kamaraszimfonikusoknak, hiszen „magyar viszonylatban” – bár elfelejthetnénk már végre ezt a fordulatot! – bármelyik zenekarral összevetve emelt fővel vállalható produkciót hozott létre.) Wilheim András nem csak karmesteri minőségben van jelen, ő írta a kísérőszöveget is, amely elgondolkoztató fejtegetéseket tartalmaz Szöllősy életművével – ezen belül kiemelten a „tradícióhoz” való viszonyával – kapcsolatban. A borító kivitelezése a BMC sorozatában eddig megjelent lemezekhez hasonlóan igényes és egyéni stílusú. Maga a fedélterv megint csak telitalálat, talán egyedül a címnél lehetett volna *Works for Orchestra and*

Chamber Orchestra valami kevésbé közhelyszerűt, „poénosabbat” kitalálni. Annál poénosabb viszont a kép: Szöllősy az éppen aktuális kutya társaságában, ahogyan mostanában láthatjuk, szakállasan. Nagyszerűen elkapott pillanat, amiért mi, akik közelebről ismerjük és szeretjük őt, még valamiért hálásak lehetünk: a kép tanúsága szerint ugyanis legalább abban a néhány percben, amikor a fotó készült, nem dohányzott...

IV.
„HIÁNYZIK BELŐLEM AZ EXHIBICIONIZMUS”
Hollós Máté Szöllősy Andrásnál³

Szöllősy András sohasem tartozott a könnyen nyilatkozó zeneszerzők közé. Nem csoda, hogy félve tudakoltam, amikor elvonultságában meglátogattam, kérdezgethetném-e nemrég kapott Széchenyi-díja kapcsán. A díj kapcsán nem – mondta a Kossuth-díjas, kétszeres Bartók Béla–Pásztory Ditta-díjas Kiváló művész. S itt jött az én „kitüntetésem”, mert így folytatta: „de veled szívesen beszélgetek”.

- *Mi az oka annak, hogy a hamar világhírűvé vált Szöllősy András oly későn kezdett komponálni?*
- Ne vedd bolondozásnak, komolyan mondom: először is azért, mert nem tartom magam elég tehetségesnek. Hogy mégis elindultam a pályán, annak az az oka, hogy a Liszt Ferenc Kamarazenekarnak írt III. Concertóm elnyerte az UNESCO *Tribune Internationale des Compositeurs* seregszemléjének első díját és bejárta a világot. De egy komponista-tehetség nem olyan, mint én. Hanem mondjuk, mint Schubert. Aki leül reggel, és ír, nem törődve azzal, hogy műve kell-e valakinek.
- *Manapság is vannak – ilyen szempontból – Schubertek?*
- Manapság semmilyen szempontból nincsenek Schubertek. – *Nem váltak-e a zeneszerzők általában tépelődőbbé?*
- De. A tépelődő jelzővel egyetérték. Ám maga a *zene* kiment a divatból. Hiszen kit játszanak ma a világban közülünk? Vagy eléggé érdeklődnek-e akár Bartók iránt?

---

³ Megjelent a *Zene Zene Tánc* 2007/3. számában

- *Úgy érzed, más tartalmat nyert, vagy inkább tartalmat „veszített” a zene fogalma, azáltal, hogy a tömegek nem azt nevezik annak, amit Te vagy én szívesen hívunk zenének?*
- A 20-ik századnak két zenei ellen-súlypontja van: Bartók és Stravinsky. Egyik zseniálisabb, mint a másik. Az egyik falusi, népies, a másik elegáns. Melyiket játsszák? Helyettük azt, amit egynapos képzettségű zeneszerzők egy hónap alatt kiizzadnak, s mindjárt aranylemez válik dalaikból. Megjegyeztem egy tévéinterjút évekkkel ezelőttről: „A bátyám már hónapok óta érdeklődik a zene iránt. Jövőre jön ki a CD-je.”
- *Értem, mire utalsz a nem kellő játszottság tekintetében, s egyetértőn bólogatok is. De mégis megállapíthatjuk: mindezen belül Szöllősy András a gyakrabban játszott zeneszerzők közé tartozik, az előadók szívesen tűzik műsorra. – Ezt én nem tudom visszaigazolni.*
- *Pedig emlékszem, a 70-es, 80-as években a szó legjobb értelmében divatban voltál, megrendelésekkel halmoztak el itthon és külföldről egyaránt. És szemben sok egykori kortárszenei üdvöske-kompozícióval a Tied máig repertoáron vannak, mert mondanak valamit a játékosoknak és a közönségnek. De térjünk vissza pályád kezdetéhez: a zenetudományt kerülőútnak használtad, menekültél az irányába?*
- Tisztességes zenetudós akartam lenni, de ebből a szakmából engem Szabolcsi Bence kipenderített. Amikor a tudományos címeket osztogatták, nekem nem jutott, csak arra kaptam lehetőséget, hogy további pályamunkát adjak be. Ez a – később több kiadásban is megjelent – Honegger-könyvem volt, amelynek azután mindhárom példányát olvasatlanul hozta vissza a posta. De elmarasztaló véleménnyel vagyok arról is, ahogyan akkor a Bartók-dokumentumokat kezelték.
- *Te hogyan fértél hozzájuk, amikor Bartók-műjegyzékedet készítetted, amely az első volt e nemben?*
- Nagyon nehezen. Levelet írtam a Bartók Archívumnak, de előbb kitértek (szinte Karinthy módján: az iskolába nem lehet bemenni, mert a kapuját elbontották...) Különféle könyvtárakból baráti segítséggel jutottam mikrofilmekhez. Akkor, a 60-as években még nem nagyítóval, kivetítve olvastuk a mikrofilmet, hanem kézben tartva, egyensúlyozgatva, a fény felé fordítva – egyik szemem ebbe ment tönkre. Ugyanakkor azt sem mondhatom, hogy a Bartók Archívumban ellenállásba ütköztem volna. Volt például Bartóknak a háború végén egy kis szösszenete: *Tisztelem a belga népnek*. Ezt egy Somfai Laci által rendezett kiállításon tudtam megnézni. Egyébként

felháborít, hogy míg a Mozart-év kapcsán számos könyv jelent meg Ausztriában, sőt nálunk is, a Bartók-évforduló alkalmából egy sem.

- *Minek tulajdonítod, hogy Szabolcsi nem kezelt értékedet?*
- Neki volt egy saját köre. Sőt, nemcsak a szakmából, hanem távolabbi hódolókból is: a zeneakadémiai óráira becsődült fél Budapest. Tény, hogy megnyerő volt, amint a zeneirodalmat Monteverditől, Purcelltől kezdve fejből zongorázta.
- *Hogy lehet, hogy Te, aki tudományos elmélyültséggel foglalkoztál Bartókkal, zeneszerzőként nem kerültél hatása alá, holott nemzedékben ezt – érthetően – kevesen mondhatták el magukról?*
- A Bartók-hatás a legtöbbször elég külsődleges, nem átgondolt.
- *Talán nemcsak, hiszen több zeneszerzőknél felismerhetők a bartóki akkordok, a tengely-rendszer, az aranymetszés-pont keresése...*
- A tengely-rendszert úgy szétszedték! Holott itt a zeneelméletnek egy tágabb koncepciójáról van szó.
- *Mi, illetve ki volt inspirálóbb a komponálásban Számodra Bartóknál?*
- Nagyon szerettem a Debussy utáni francia zenét. A Hatokat is, például.
- *Zeneszerzést sohasem akartál tanítani?*
- Nem akartam. Arra végképp felkészületlen voltam.
- *S az elmélet-tanítás vonzott, vagy csak kenyérkeresetül szolgált?*
- Egyedül a zenetörténet tanítása vonzott valamennyire. Csakhogy ott is „kaptam egy gólt”, amire kiborultam. Óra után odajött az egyik diák, s megkérdezte, mi az a szó, amit oly gyakran mondok: „reneszánsz”? Akkor hagytam ott a zenetörténet-tanítást.
- *Ezt általános jelenségnek érzékelted, vagy extrém példaként is ekkora szellemi sérelemnek érezted?*
- Az az érzésem, hogy általános volt. Amikor kezdtem a mesterséget, sok fiatal üzemből iskoláztak be. Emlékszem egy eredeti foglalkozására nézve vízvezeték-szerelő énekes növendékemre, aki csillogó szemmel mesélte, milyen egy vadonatúj vécét fölszerelni. Egyébként kincs volt a torkában. De otthagytta a zenét és trikotázs fenntartásából élt fényesen.

- *Milyen érzés, hogy Téged egybehangzó megbecsülés vesz körül? Nem találkoztam még olyan muzsikussal, aki ne szeretettel és tisztelettel ejtette volna ki a nevedet. Minek tulajdonítod, hogy nem rakódik a véleményekre olyan rivalizáló, féltékeny felhang, mint más, egyébként ugyancsak megbecsült pályatársaid értékelésébe?*
- Bevallom, nem értem. Mert nálam kellemetlenebb pasas nincs. Ha egy próbán ott vagyok, halálra gyötröm a zenészeket.
- *Tudom, nagyon nehezen elégedel meg darabjaid előadásával. Ha valami nem egészen úgy valósul meg, ahogyan elképzeled, az már félreértésnek minősül? – Nem! Az előadónak az a dolga, hogy azt adja elő, amit ő lát és hall az adott darabban.*
- *S ha ő mást hall a műben, mint amit Te gondolsz, az nem zavar, csak ha nem perfekt az előadás?*
- Perfekt előadás nincs. Bizonyos dolgok meg nem valósulása nagyon zavar. Van egy kis kamara-hegedűversenyem Kroó Gyuri emlékére, az *Addio*. Ott eljátszhatatlan dolgot kértem az előadótól: az üres húron egy mozdulattal megszólaltatott markáns glissandót. Megvalósíthatatlan, mert a hegedű hangját képezni kell és be kell fejezni. Pauk Gyurival szoktunk ilyen beszélgetéseket folytatni. „Te ezt akarod” – mondja. Mire én: „Oda van írva, mit akarok.”
Ő: „Azt nem lehet.”

Szóllósy András: Addio per violino principale e 9 archi

- *Úgy gondolod, hogy annak a zenének, amelyről panaszoltad, nem hallgatják, nem is lesz már reneszánsza? – Nem hiszem. Bár volna!*
- *Van-e bármilyen szakmai intelmed, amellyel fiatal komponistákat útra bocsátanál?*
- Akármit mond az ember, nagyképű. És nem is kíváncsiak semmire.
- *Én kíváncsi vagyok, s úgy vélem, ők is, hiszen még a legfiatalabbak is nagy respektussal vannak Irántad.*
- Ugyanolyan mesterség ez is, mint a deszkavágás.
- *A mesterség tiszteletét hangsúlyozod?*

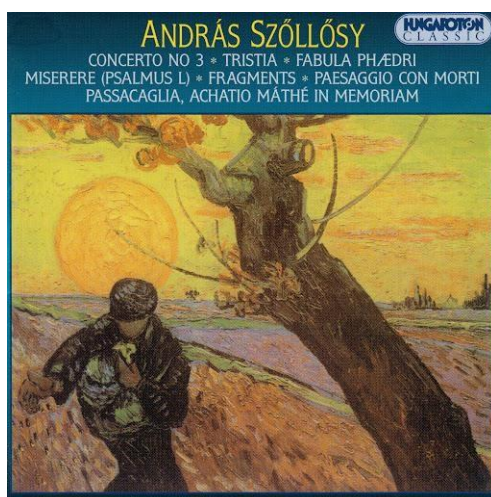
- Minden szó ködösítés itt, nem visz előre. Mi az, hogy mesterség? A mesterséget gyakorolom-e vajon, ha írok egy tökéletesen megfelelő Bach-fűgát, vagy pusztán paródiát hozok létre? Sosem értettem a zeneszerzés tanításában, mire jó, ha ideális stílusgyakorlatot komponálok?
  - *Nem is mindenütt ekképp tanítanak zeneszerzést. Van, ahol egyáltalán nincsenek stílusgyakorlatok, csakis a naprakész nyelvezetben kell kifejezőkészséget szerezni. Terhedre voltak a szakma tanulásakor a stílusgyakorlatok, fölöslegesnek érezted e stúdiumot?*
  - Nem érezttem fölöslegesnek. De fontos a tanár irányító szerepe. Kodály a Palestrina-stílusra fantasztikus volt.
  - *Petrassinál is taníthatatlannak élted meg a zeneszerzést?*
  - Az ő fészekaljából kerültem ki, nagyon nagyra becsülöm. Ott is taníthatatlannak érezttem a zeneszerzést, de amit csokorba szedve letett elénk, nagyszerű volt, és megváltoztatta gondolkodásunkat.
  - *A filmzenéidben sem vetted hasznát a stílusgyakorlatoknak? Abban is saját zenédet írtad?*
- Szeretted a filmzene-írást?*
- Abból éltem tíz évig. Gaál Pistával dolgoztam legtöbbet, de Sára Sanyi, Kósa Feri filmjeihez is írtam. Azt meg, hogy milyen a saját zeném, nem tudom.
  - *Sosem érezted, hogy visszahúzódo természetod nehezíti a pályád?*
  - Amikor a 85-ik születésnapom tiszteletére rendeztek hangversenyt, tűnődtem, hogyan ne menjek el? Jött a tüdőgyulladás, kórházba kerültem. A zeneszerzés, mint minden művészet, exhibicionista szakma. Belőlem meg hiányzik az exhibicionizmusra való hajlam.

V.
SZŐLLŐSY ANDRÁS MŰVEI HUNGAROTON LEMEZEKEN

[Teljes lejátszási lista megtekintése \(12 felvétel\)](#)

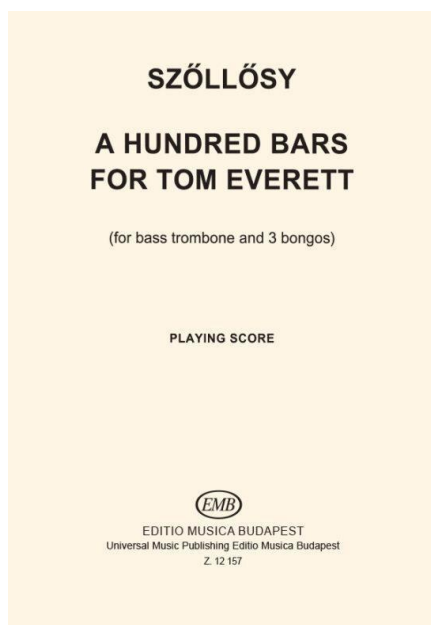
1971 HUNGAROTON RECORDS LTD.

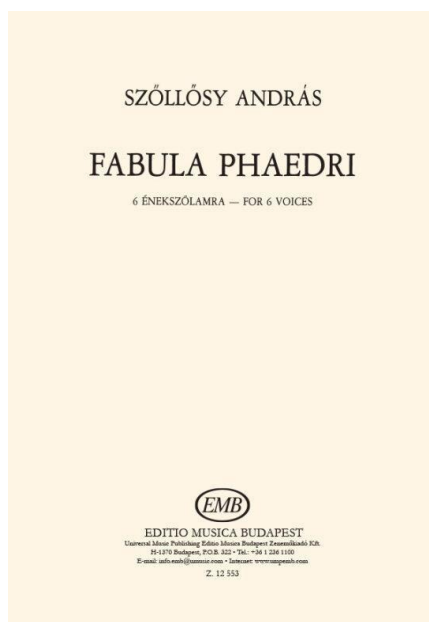
[Teljes lejátszási lista megtekintése \(11 felvétel\)](#)

© 2002 HUNGAROTON RECORDS LTD.

VI.
SZŐLLŐSY ANDRÁS MŰVEI
Universal Music Publishing Editio Musica Budapest⁴

Szöllősy András: A Hundred Bars for Tom Everett
basszusharsonára és 3 bongóra

Szöllősy András: Fabula Phaedri

---

⁴ Az illusztrációk forrása: **Főoldal – Editio Musica Budapest Zeneműkiadó Kft.**

hat énekhangra

SZŐLLŐSY ANDRÁS

IN PHARISAEOS

PER CORO MISTO E TROMBA IN SI^b

EDITIO MÚSICA BUDAPEST
Z. 12.415

Szöllősy András: In Pharisaeos vegyeskarra és B-trombitára

Szövegíró: Károli Gáspár

SZŐLLŐSY

MISERERE

a 6 voci

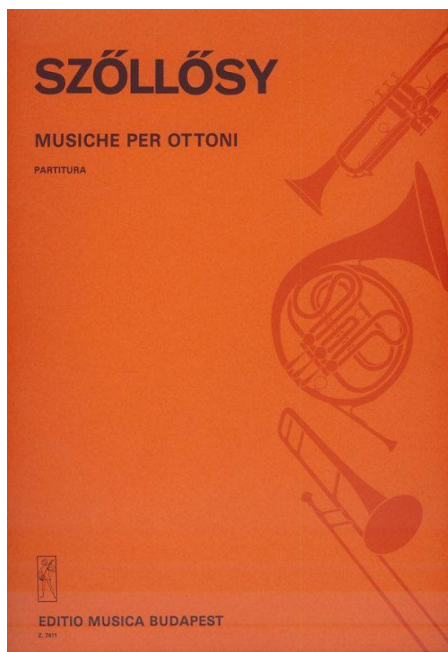

EDITIO MÚSICA BUDAPEST
Z. 13.066

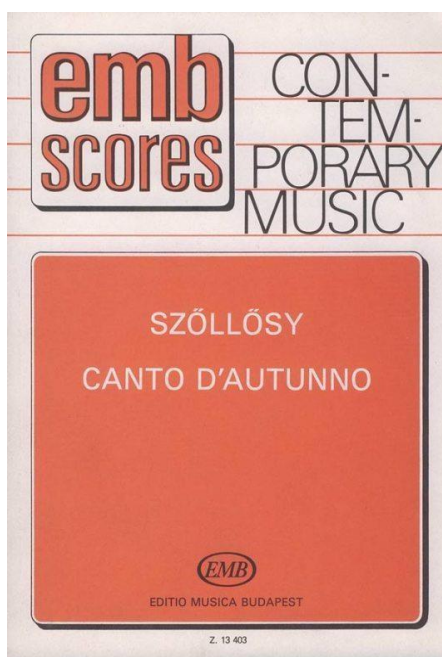
Szöllősy András: Miserere a 6 voci

(Psalmus L)

Fordította Károli Gáspár

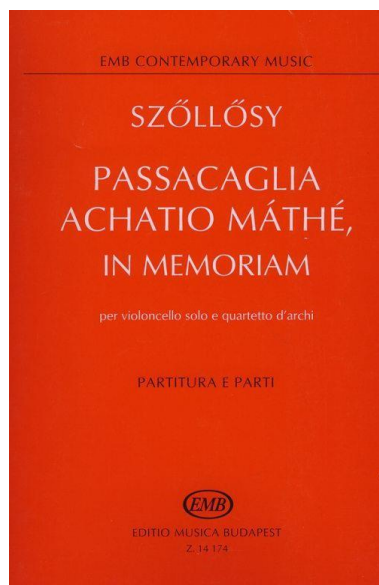
Szöllősy András: Musiche per ottoni
három trombitára, három harsonára és tubára

Szöllősy András: Őszi ének

Szóllósy András: Paesaggio con morti

Szóllósy András: Passacaglia Achatio Máthé
in memoriam

Női karra

Katonka Mártonnak és a Szigligeti Erzsébet Női Karának

PLANCTUS MARIAE

Változatok egy barokk témafejre, Jacopone da Todi Stabat Materének három, és egy XVIII. századi magyar népi passió-töredék négy versszakának felhasználásával

SZŐLLŐSY András
(1921–2007)

Molto moderato (♩ = cca 50)

Soprani I
Mezzosoprani I
Soprani II
Mezzosoprani II
Contralti I
Contralti II

P senza colore
Stabat Mater do - lo - ro - sa Jux - ta cru -
P senza colore
Stabat Mater do - lo - ro - sa
P senza colore
Stabat Mater

S I
Ms I
S II
Ms II
Ca I
Ca II

MARIA: Jaj, é - des szü - löt - tem Én
Jaj, é - des szü - löt -
cem la - cri - mo - sa, Dum pen - de - bat, dum pen - de -
Jux - ta cru - cem la - cri - mo - sa, Dum pen - de - bat,
do - lo - ro - sa Jux - ta cru - cem la - cri - mo - sa,
P senza colore
Stabat Mater do - lo - ro - sa Jux - ta cru - cem

NB. A S I és Ms I szöveglapban többet legyenek, mint a másik négyben. Lehet a 6–20 és 34–48 ütemekben a S I és Ms I szöveglapokat jól képzett szólistákkal énekelteni.
© 1984 by Editio Musica Budapest
Printed in Hungary Z. 12.407

Szöllősy András: Planctus Mariae

nőikarra

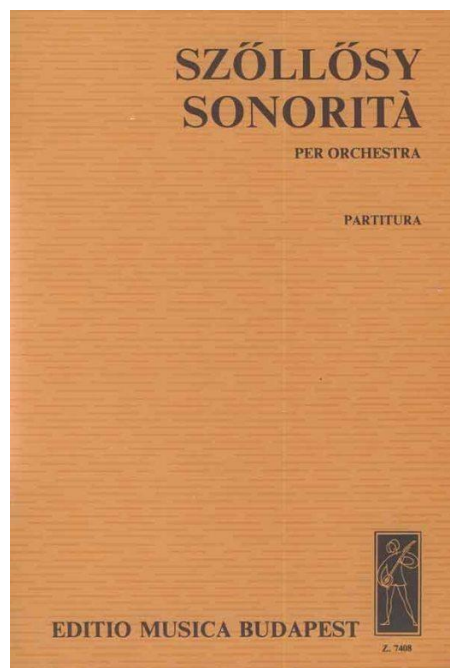
SZŐLLŐSY
QUARTETTO DI TROMBONI
PARTITURA E PARTI

EMB
EDITIO MUSICA BUDAPEST
Z. 13.249

Szöllősy András: Quartetto di tromboni

Szöllősy András: Régi magyar tánc

Szöllősy András: Sonoritá
zenekarra

SZŐLLŐSY

SUONI DI TROMBA
per tromba e pianoforte

EDITIO MUSICA BUDAPEST
Universal Music Publishing Editio Musica Budapest
Z. 12 833

Szőllősy András: Suoni di tromba

EMB CONTEMPORARY MUSIC

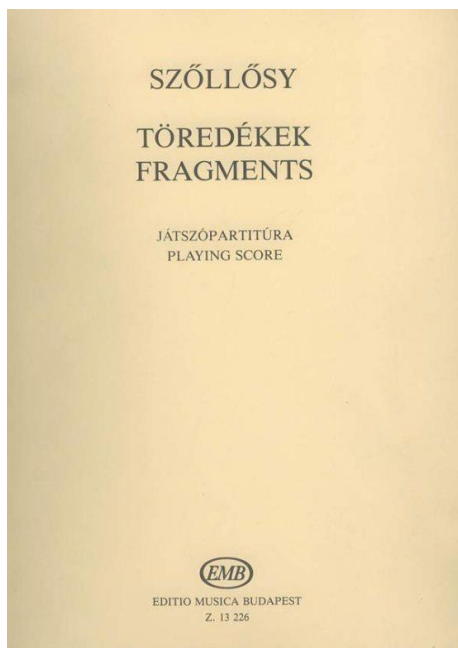
SZŐLLŐSY
SZÓLÓSZONÁTA
hegedűre
SONATA
for Solo Violin

EDITIO MUSICA BUDAPEST
Z. 14 885

Szőllősy András: Szólószonáta hegedűre (1947)

Első kiadás

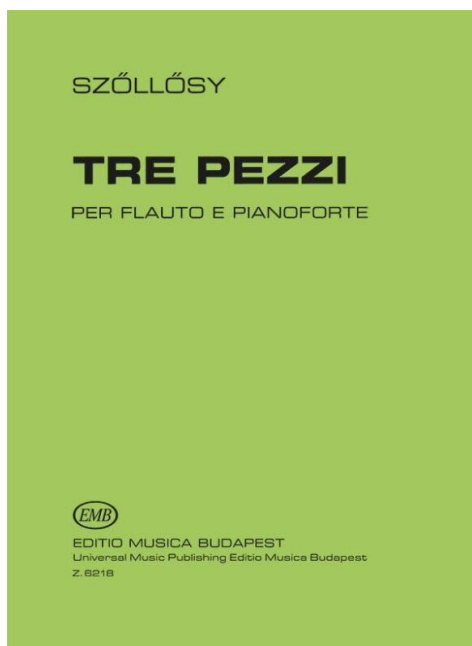

Szöllősy András: Töredékek

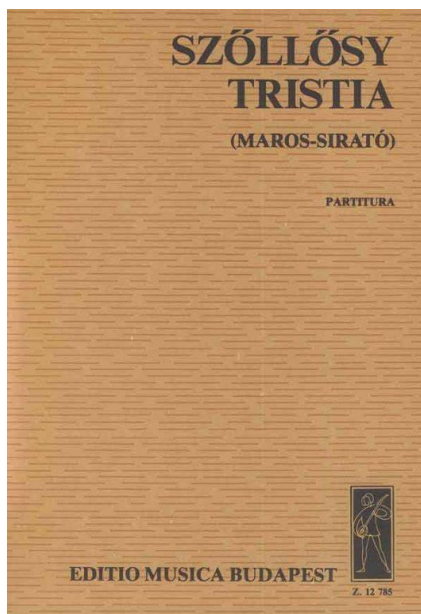
mezzoszoprán-hangra, fuvolára és mélyhegedűre

Fordította Butler, Jane Scott

Szövegíró: Lakatos István

Szöllősy András: Tre pezzi

Szöllősy András: Tristia
(Maros-sirató) 16 vonós hangszerre

VEGYESKAR

A FONÓBAN TÁNC JÁR
Két cseh népdal
Szöllősy András szövege

KARAI József
(1927-2013)

Allegro ritmico (♩ = 168-180)

S
A
T
B

Hopp hej, hopp hej, hopp hej, hopp hej.
Hopp hej, hopp hej, hopp hej, hopp hej.
Domm, domm, domm, domm.

Hopp hej! gyere, hé - kás, csu-da-szép, lásd, ez a lány.
Hopp hej! gyere, hé - kás, csu-da-szép, lásd, ez a lány.
Hopp hej, hopp hej, hopp hej, háj.
Domm, domm, domm, domm, domm, domm, ez a lány.

© 1952 by Universal Music Publishing Editio Musica Budapest. Z. 791

Karai József: A fonóban tánc jár
Két cseh népdal
Szövegíró: Szöllősy András

***

HUNGARIAN COMPOSERS – 4

János Kárpáti

András Szöllősy

MÁGUS

Kárpáti János: András Szöllősy

MAGYAR ZENESZERZŐK 4.

Kárpáti János

Szöllősy András

MÁGUS KIADÓ

Kárpáti János: Szöllősy András

VII. PORTRÉK

<http://www.zongorageneral.gportal.hu/gindex.php?pg=11489766&nid=2047229>

<https://magyarpenclub.hu/tagok/szollosy-andras/>

<https://www.jegy.hu/program/magasiskola-szollosy-andras-filmzenei-141664?lang=sk>

<https://mubi.com/en/cast/andras-szollosy>

<https://www.epiteszforum.hu/szollosy-andras-es-a-magyar-film-filmvetites-a-fuga-ban>

<https://www.umpemb.com/hu-HU/Composers/S/Szollosy-Andras.aspx>